

בכורות פרק ג הלוקח בהמה דף כא

שהיה ברחם עובר שנימוק, שמואל אומר שהוא כאבעבועות דם שיוצאות מהרחם וצריך להראותו לרועה חכם. באשה יצירת הוולד הוא 40 יום מההיריון אבל פחות מכך נחשב למים ואינו מטמא את האשה והבא אחריו נחשב לבכור.

הקונה בהמה מחברו ישראל ואינו יודע האם ביכרה או לא, רב אמר שהוולד בכור וודאי שאם הבהמה כבר ביכרה היה המוכר מתפאר שהיא פטורה מבכור וראויה ללדת, שמואל אמר שהוולד ספק בכור שייתכן שביכרה והמוכר לא הודיעו משום שחשב שקונה את הבהמה לשחיטה, ר' יוחנן אמר שהוולד בוודאי חולין שאם הבהמה לא ביכרה המוכר היה מזהירו להתרחק מאיסור בכור, שהרי בזמנים שהרבה אנשים קונים בהמות תיקנו חכמים שהמוכר בהמה וביתה באותו היום צריך להודיע לקונה השני שאסור לו לשחוט את הבהמה באותו היום, ואדם שקנה ולא אמר לו המוכר כלום אינו צריך לחשוש משום שבוודאי המוכר היה מודיעו להפרישו מאיסור, רב ושמואל אמרו שרק כשהחיוב מוטל על המוכר הוא מודיע אבל באיסור בכור שהחיוב על הלוקח אין המוכר מודיע.

בברייתא מובא מעשה בגדיה שהולידה שלוש בנות יחד, ובאותה השנה כל אחת מהבנות ילדה 3 בנות כלומר נולדו לזקנה 12 צאצאים באותה השנה ונכנסו יחד להתעשר במעשר בהמה, ר' שמעון אמר שראה מקרה כזה שהתעשרו בתוך אותה שנה והגמ' מסבירה את דבריו שכוונתו שהנכדות לא נולדו ביום האחרון של השנה אלא קודם לכן וכגון שהבנות טינפו כלומר יצא מרחמם דם בסוף החודש השישי ללידתם שלדעת ת"ק אינם מקבלות זכר 30 יום מהטינוף והעיבור הוא 5 חודשים ולכן יולדות ביום האחרון של השנה ור"ש סבר שלמרות שטינפו מקבלות זכר מיד ויכולות ללדת לפני סוף השנה, איבעית אימא שלכו"ע בהמה שטינפה אינה מקבלת זכר 30 יום ולדעת ר' שמעון ייתכן שילדו לפני סוף השנה משום שבהמות יולדות לפני סיום 5 חודשי העיבור, איבעית אימא שלכו"ע אין בהמה יולדת לפני סיום העיבור ולדעת ר' שמעון מקצת היום ככולו ולכן ייתכן שהתעברו ביום ה-30 לטינוף וילדו ביום שהסתיים 5 חודשי עיבורם, איבעית אימא לכו"ע אומרים מקצת היום ככולו ולדעת ת"ק בהמה אינה יכולה להתעשר במעשר בהמה ב-8 ימים הראשונים ללידתה שאינה מתקדשת לקרבן כדין 'מחוסר זמן' ולכן אם הוולדות טינפו בסוף החודש השישי ללידתם לא ייתכן שהנכדות יתעשרו יחד באותה השנה אלא בשנה מעוברת אבל לדעת ר' שמעון בהמה נכנסת להתעשר מיד כשנולדה כשהיא מחוסרת זמן למרות שעדיין לא ראויה להקרבה משום שלמד גז"ש מבכור מהמילה 'והעברת' ובכור קדוש משעת לידתו למרות שאינו ראוי להקרבה עד היום השמיני.

טינוף של בהמה דקה שנחשב כלידה לפטור מבכור הוא אם הרועה רואה ואומר